

ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน
ของโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนสะหวัน แขวงสะหวันนะเขต
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
Strategy for Promoting Parents Participation in Developing
Students Phonsavanh Secondary School, Savannakhet Province
Lao People's Democratic Republic

ผู้วิจัย นางไคสอน หอมสมบัติ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพร จินดาสุมฺทร

Researcher : Mrs. Kaisone Homsombat; Thesis Advisor : (1) Asst. Prof. Dr. Panomporn Jindasamutra

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนของโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนสะหวัน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 2) ศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน 3) สร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน และ 4) ศึกษาผลการใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนสะหวัน จำนวน 57 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.77 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน โรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนสะหวัน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประกอบด้วย 1) ด้านกิจกรรมให้ความรู้ของผู้ปกครองนักเรียน 2) ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา 3) ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์แก่นักเรียน และ 4) ด้านการสนับสนุนการศึกษา

2. สภาพปัญหาเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนสะหวัน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประกอบด้วย ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา ผู้ปกครองไม่มีเวลาให้กับนักเรียน ผู้ปกครองไม่ได้เข้าร่วมอบรมการเตรียมความพร้อมของนักเรียน

3. ผลการใช้ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองภายหลังการประชุมผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ การสนับสนุนการศึกษา และการเสริมสร้างประสบการณ์ที่โรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก สำหรับบทบาทการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างประสบการณ์แก่นักเรียนอยู่ในระดับดี และความพึงพอใจของผู้ปกครองกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

ABSTRACT

The objectives of this study were: 1) to investigate the parents' participation role in developing students of Phonsavan Secondary School, Savannakhet province, Lao People's Democratic Republic, 2) to examine a state and problem of the parents' participation role in developing students, 3) to create a strategy for developing the parents' participation in developing students, and 4) to find out the results of implementing the strategy to develop parents' participation in development of students. The sample used in this study was a total of 57 comprising the school director, teachers, and parents of students at Phonsavan Secondary School. The instrument used to collect data was a rating scale questionnaire. Statistics used in this study were percentage, mean, and standard deviation.

The findings revealed as follows :

1. The results of study concerning the parents' participation role in developing students of Phonsavan Secondary School, Savannakhet province, LPDR, showed that the parents played a role in developing students in several aspects like: 1) activity of giving knowledge by student's parents, 2) activity of the school, 3) enhancing student's experience, and 4) supporting education.

2. The problem state regarding the participation role of parents of students in Phonsavan Secondary School, Savannakhet province, LPDR, was that the parents did not participate in some respects like: participation in development an instructional Curriculum and joining with teachers in training the preparations of student's parents. The reason they were absent is because they did not have enough time to spend to the school of their children.

3. The result of using the strategy to promote parents' participation in developing Students, was found that parents' knowledge and understanding about their role in involvement in activities of supporting education and enhancing experience was at the highest level. As for the actual role of enhancing experience for students, it was found at the high level. Parents' satisfaction of participation in developing students both as a whole and each was aspect was at the highest level.

ภูมิหลัง

รัฐบาลประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนานักเรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในสังคมอย่างเป็นระบบตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา โดยกำหนดนโยบายด้านการศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ สร้างระบบประกันคุณภาพด้านการศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างคนลาวให้เป็นพลเมืองดี มีการศึกษา มีความรู้ มีวิชาชีพ มีความสามารถในการประดิษฐ์สร้าง มีความ

กระตือรือร้นในการพัฒนาประเทศชาติ พัฒนางานเองให้มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ และมีคุณสมบัติ ศีลธรรม อันบริสุทธิ์เพื่อเชื่อมโยงเข้ากับสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2006-2015, หน้า 11) และให้นักเรียนใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงนักเรียนให้เกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติ อันสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสมดุลและยั่งยืน การพัฒนาคนต้องพัฒนาที่การศึกษา เพราะการศึกษาคือกระบวนการทำให้คนเรามีความก้าวหน้าทางด้านสติปัญญา และความสามารถในด้านต่างๆ การจัดการศึกษาจึงต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา

มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม มีวัฒนธรรมการดำรงชีวิต และพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตาม 5 องค์ประกอบ ตามแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูประบบการศึกษาแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ ได้แก่ ปริญญาศึกษา คุณสมบัติศึกษา แรงงานศึกษา ศิลปศึกษา และพลศึกษา เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข และต้องมีความเก่ง อันประกอบด้วยความดี สุขภาพกาย สุขภาพจิตดี คิดไกล ใฝ่รู้ และมีความสามารถในกระบวนการ ทั้งกระบวนการคิด กระบวนการกลุ่มเพื่อสร้างความรู้ด้วยตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2006-2015, หน้า 23)

การพัฒนาการศึกษาเป็นการพัฒนาเพื่อให้นักเรียน รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงใหม่ที่เกิดขึ้น โรงเรียนจึงเป็นสถานที่สำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนมีการพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้นเพื่ออบรมสั่งสอนนักเรียนให้เป็นคนดี เป็นเยาวชนที่ดี เป็นพลเมืองดี มีความรู้ความสามารถ ถือว่าเป็นการสร้างทรัพยากรมนุษย์ ให้เป็นคนดี มีศีลธรรม มีคุณธรรม และจริยธรรม โดยมีองค์ประกอบที่สร้างให้นักเรียนเป็นคนดีของสังคม ได้แก่ บิดา มารดา ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ผู้บริหารโรงเรียน สังคม รวมทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมกันจัดการเรียนรู้ พัฒนาการที่สมบูรณ์ และสมดุลทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542, หน้า 14) ครอบครัว เป็นหน่วยทางสังคมที่เล็กที่สุดในอดีตครอบครัวเป็นสถาบันที่มีบทบาทและมีความสำคัญยิ่งทุกๆ ด้าน บทบาทที่สำคัญประการหนึ่งคือ การให้การศึกษาแก่ลูกหลาน ครูคนแรกของเด็กคือ พ่อ แม่ และมีปู่ย่าตายาย ร่วมเป็นครูด้วยนักเรียนจึงมีพื้นฐานทางครอบครัวที่แตกต่างกัน เด็กที่มาจากครอบครัวที่ดี เมื่อเข้าไปอยู่ในสังคมใดก็ดี หากเข้าสังคมที่อยู่ในโรงเรียนก็นับว่าเป็นเด็กที่อ่อนน้อมง่าย ดังนั้น ผู้ปกครองจึงเป็นบุคคลสำคัญและมีบทบาทมาก เพราะเป็นจุดเริ่มต้นอันเป็นพื้นฐานที่แท้จริง สอนเด็กให้ได้เรียนรู้ เป็นจุดเริ่มต้นของชีวิต ทั้งกาย ใจ และอารมณ์ ผ่านทางการอบรมบ่มนิสัย สนับสนุนอุ้มชู ส่งเสริมให้ลูกหลานให้มีการศึกษา ให้ความคิดคิดความเห็น คอยดูแล สังเกต

พฤติกรรมและพัฒนาการต่างๆ ให้มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีนิสัยรักในการเรียน มีเจตคติที่ดี มีวินัย มีความรับผิดชอบ และมีทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (รัฐธรรมนูญ แห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว หมวด 2 มาตรา 7, หน้า 5) และยังสอดคล้องพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 กล่าวไว้ว่า พ่อแม่ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็ก ไม่น้อยไปกว่าโรงเรียน ดังที่ระบุไว้ในมาตรา 9, 11, 12, 13, 14, 24, และมาตรา 29 ซึ่งครอบคลุมทั้งหน้าที่ในการให้ลูกได้รับการศึกษาเป็นบทบาทที่เด่นชัดและมีความสำคัญต่อการวางรากฐานที่มั่นคงให้แก่ชีวิตของเด็กเป็นที่ยอมรับกันว่า พ่อแม่คือครูคนแรกของลูกซึ่งนอกเหนือจากการเป็นผู้ให้ชีวิตแล้วยังเป็นผู้อบรมเลี้ยงดูให้มีพัฒนาการที่เหมาะสม ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

การศึกษาต้องยึดหลักในการช่วยให้เด็กประสบผลสำเร็จในโรงเรียน ดังนั้น ผู้ปกครองจึงมีความสำคัญที่จะช่วยให้เด็กประสบผลสำเร็จได้อย่างดีที่สุด บทบาทของผู้ปกครองที่มีต่อเด็ก มิได้จำกัดเฉพาะการเลี้ยงดูอบรมบ่ม นิสัยเท่านั้น บทบาทสำคัญของผู้ปกครองที่ต้องกระทำ คือ การสนับสนุนด้านการศึกษาแก่บุตรหลานของตนเอง การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 22 กำหนดว่า การศึกษาดังยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการศึกษาจึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตาม ธรรมชาติและเต็มศักยภาพ สิ่งสำคัญอย่างยิ่ง คือ ผู้เรียน จะต้องได้รับการสนับสนุนทั้งจากโรงเรียน บ้าน และสังคม พร้อมกันไปอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนต้องสื่อความเข้าใจให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมได้ทราบว่าการ เรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่และตลอดเวลา การเรียนรู้ จากบ้านและโรงเรียน จะสร้างพลังการเรียนรู้ทางด้าน ปัญญาและอารมณ์ควบคู่กันไป ดังนั้นทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้เกิดแก่เด็ก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544, คำนำ) การจัดการกิจกรรมเพื่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและ

โรงเรียนมีทั้งกิจกรรมที่ผู้ปกครองลงมือปฏิบัติเองจนถึงเป็นผู้รับเพียงข่าวสาร วิธีการที่โรงเรียนจะจัดกิจกรรมที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียน เช่น กิจกรรมโรงเรียน ได้แก่ กิจกรรมการฝึกอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแนะนำโรงเรียน กิจกรรมการแสดงของนักเรียน กิจกรรมสนามสัมพันธ์ ได้แก่ การประชุมปรึกษาการเยี่ยมบ้าน กิจกรรมการสื่อสารสนเทศ ได้แก่ โทรศัพท์จดหมายข่าว แผ่นพับข้อมูลโรงเรียน กิจกรรมการศึกษา กิจกรรมการบริการ และกิจกรรมการตัดสินใจในการวางนโยบายโรงเรียนร่วมกับทางโรงเรียน แต่ละกิจกรรมคือการสนับสนุนการเรียนรู้จากโรงเรียนสู่บ้าน และจากบ้านสู่โรงเรียน ผู้ปกครองจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาและส่งเสริมในทุกๆ ด้าน

โรงเรียนมัธยมสมบูรณโปชนะหวั้นแขวงสะหวั้นนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว ได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะร่วมกับทางโรงเรียนในการวางแผนในการพัฒนาและปรับปรุงโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น โดยการประเมินผลงานในด้านต่างๆ ของโรงเรียนว่าผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อบทบาทการมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนในด้านใดบ้างและเพื่อให้มีความสอดคล้องตามความคิดเห็นและความต้องการของผู้ปกครอง ให้มีความก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนให้ได้รับความสำเร็จดังกล่าว จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองโดยเฉพาะการทำให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน คณะผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในด้านต่างๆ เพื่อช่วยในการเสริมสร้างพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดี สร้างสรรค์ให้นักเรียนเป็นคนดี เรียนดี เรียนเก่ง ประสพผลสำเร็จด้านการเรียน และเป็นที่ยอมรับของสังคม

ผู้วิจัยในฐานะรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการของโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปชนะหวั้น แขวงสะหวั้นนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องยุทธศาสตร์การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน แขวงสะหวั้นนะเขต

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยคาดหวังไว้ว่า ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนในการพัฒนานักเรียนได้มากขึ้น และสามารถใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้บริหารโรงเรียนอื่นๆ ในแขวงสะหวั้นนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รวมทั้งเป็นต้นแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนในโรงเรียนแห่งอื่นๆ ต่อไป

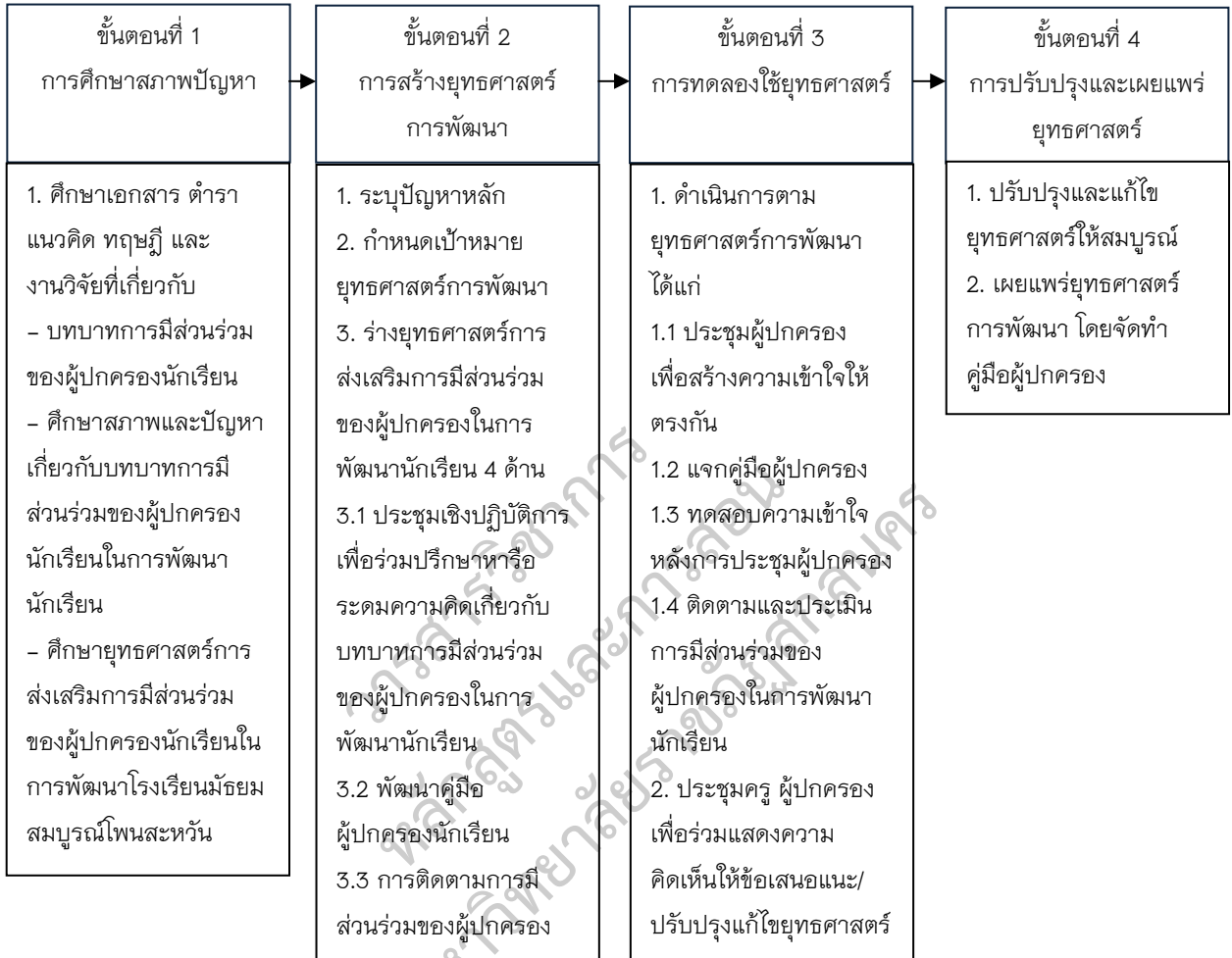
ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนของโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปชนะหวั้น แขวงสะหวั้นนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนของโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปชนะหวั้น แขวงสะหวั้นนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
3. เพื่อสร้างยุทธศาสตร์การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนของโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปชนะหวั้น แขวงสะหวั้นนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
4. เพื่อศึกษาผลของการใช้ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนของโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปชนะหวั้น แขวงสะหวั้นนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในประเด็นต่อไปนี้
 - 4.1 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนของผู้ปกครอง
 - 4.2 การปฏิบัติตามบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการพัฒนานักเรียนของโรงเรียนมัธยม สมบูรณ์โพธิ์หนองบัว แขวงหนองหานเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นกลยุทธ์ หรือวิธีการส่งเสริมให้ ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน ดังกรอบแนวคิดของการวิจัยตามภาพประกอบ

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 คน ครู จำนวน 130 คน จำนวน 7 คน และผู้ปกครองนักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 1,230 คน

1.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 คน และครู จำนวน 7 คน จำแนกเป็น ครูประจำชั้น จำนวน 3 คน และครูฝ่ายวิชาการ จำนวน 4 คน โดยเลือก วิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ส่วนผู้ปกครองนักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 50 คน จำแนกเป็น

นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 15 คน นักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 15 คน และนักเรียนมัธยมศึกษา ปีที่ 7 จำนวน 20 คน โดยวิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 1 ฉบับ ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองนักเรียน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ และรายได้

ส่วนที่ 2 แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนในลักษณะของกิจกรรม 4 ด้าน หลังการใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามประเมินบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปณสวรรค์แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนครู และผู้ปกครองนักเรียน

2. ประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อเข้าร่วมโครงการอบรมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน

3. วัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน

4. ผู้ปกครองนักเรียนดำเนินกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน

5. ติดตามและประเมินบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการพัฒนานักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

กำหนดเกณฑ์ของคะแนนการวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

ร้อยละ 80-100 หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับดีมาก

ร้อยละ 60-79 หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับดี

ร้อยละ 40-59 หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง

ร้อยละ 0-39 หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับควรปรับปรุง

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามประเมินบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ในการพัฒนานักเรียนตามกิจกรรมการมีส่วนร่วมแบ่งได้เป็น 4 ด้าน ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยวิธีของ (Likert's Rating Scale) โดยกำหนดค่าคะแนนสำหรับระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนตามกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนตามกิจกรรมอยู่ในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนตามกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนตามกิจกรรมอยู่ในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนตามกิจกรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลค่าคะแนนเฉลี่ยใช้เกณฑ์การแบ่งช่วงชั้นเท่ากัน ดังนี้ (สุทธมาลย์ ใยมณี, (2547, หน้า 33)

คะแนน 1.00-1.50 มีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนในระดับน้อยที่สุด

คะแนน 1.51-2.50 มีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนในระดับน้อย

คะแนน 2.51-3.50 มีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนในระดับปานกลาง

คะแนน 3.51-4.50 มีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนในระดับมาก

คะแนน 4.51-5.00 มีส่วนร่วมในการพัฒนา
นักเรียนในระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ปกครองนักเรียน
เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage)
ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard
Deviation)

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความ
สอดคล้อง (IOC) การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
ปรับแก้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha
Coefficient) และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องยุทธศาสตร์การส่งเสริมการมี
ส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนของโรงเรียน
มัธยมสมบูรณโปนสะหวั้น แขวงสะหวั้นนะเขต สาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย
ได้ดังนี้

1. บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการ
พัฒนานักเรียน โรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนสะหวั้น แขวง
สะหวั้นนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ประกอบด้วย 1) ด้านกิจกรรมให้ความรู้ของผู้ปกครอง
นักเรียน 2) ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา 3) ด้านการ
เสริมสร้างประสบการณ์แก่นักเรียน และ 4) ด้านการ
สนับสนุนการศึกษา

2. สภาพปัญหาเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของ
ผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนสะหวั้น
แขวงสะหวั้นนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน
ลาว ประกอบด้วย ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำ
หลักสูตร ผู้ปกครองไม่มีเวลาให้กับนักเรียน และไม่ได้เข้า
ร่วมอบรมการเตรียมความพร้อมของนักเรียน

3. ผลการใช้ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการมีส่วนร่วม
ของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน ด้านความรู้ ความ
เข้าใจเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ภายหลังการประชุมผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองมีความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ
การสนับสนุนการศึกษา และการเสริมสร้างประสบการณ์
นักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก สำหรับบทบาทการมี
ส่วนร่วมในการเสริมสร้างประสบการณ์แก่นักเรียนอยู่ใน
ระดับดี และความพึงพอใจของผู้ปกครองกับการมีส่วนร่วม
ในการพัฒนานักเรียน พบว่า ความพึงพอใจการมีส่วนร่วม
ของผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ
มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจ
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
ทุกข้อ

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษายุทธศาสตร์
การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน
ของโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนสะหวั้น แขวงสะหวั้นนะเขต
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลร่วมกับแนวคิด
ทฤษฎี เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. จากการศึกษายบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้
ปกครองในการพัฒนานักเรียนของโรงเรียนมัธยม
สมบูรณโปนสะหวั้น แขวงสะหวั้นนะเขต สาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า มี 4 ด้าน คือ 1) กิจกรรม
ให้ความรู้ของผู้ปกครองนักเรียน 2) กิจกรรมของ
สถานศึกษา 3) การเสริมสร้างประสบการณ์แก่นักเรียน
และ 4) การสนับสนุนการศึกษา จากบทบาททั้ง 4 ด้าน
ผู้ปกครองนักเรียนไม่เข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วมในการ
พัฒนานักเรียน เนื่องจากผู้ปกครองนักเรียนมีค่านิยมเชื่อ
ว่าโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ในการอบรม สั่งสอน ชดเชย
ให้ลูกหลานได้เป็นคนดีของสังคม เพราะถือว่าครูเป็นผู้ที่มี
สามารถในการอบรมถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ได้ดีกว่า
ผู้ปกครองนักเรียน และอีกทั้งสภาพเศรษฐกิจ สังคมของ
ผู้ปกครองนักเรียนที่ต้องต่อสู้ดิ้นรนในการหาเลี้ยงชีพ
จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ปกครองนักเรียนไม่เข้าใจในบทบาท
การมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน

2. จากการศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนของโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนสะหวัน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า สภาพปัญหาของผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ผู้ปกครองไม่มีเวลาให้กับนักเรียน และไม่ได้เข้าร่วมอบรม การเตรียมความพร้อมของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ จิราภรณ์ ศรีดำ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน วชิรวิทย์ ระดับประถมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ในด้านการพัฒนาการจัดการศึกษาด้านการเรียนการสอน ผู้ปกครองได้รับข่าวสารต่างๆ ของโรงเรียนการให้คำปรึกษาแก่โรงเรียนในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนการไม่มีส่วนร่วมนั้น ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม ในการเป็นวิทยากรพิเศษให้แก่ทางโรงเรียน สำหรับด้านกิจกรรมนักเรียนผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในการให้คำปรึกษาและการให้ความสนใจ ในการจัดกิจกรรมของนักเรียนมาก ส่วนปัญหาของการไม่มีส่วนร่วมของผู้ปกครองในทุกๆ ด้านนั้น พบว่า ผู้ปกครองไม่มีเวลา ผู้ปกครองไม่มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และโรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้า ไปมีส่วนร่วม

3. การสร้างยุทธศาสตร์การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนของโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนสะหวัน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จากการระดมความคิดเห็นร่วมกันทั้งผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และผู้ปกครองนักเรียน ได้ข้อสรุปร่วมกันในการแก้ปัญหาจากสภาพปัญหาดังกล่าว โดยให้โรงเรียนดำเนินการจัดทำคู่มือผู้ปกครองนักเรียน ประกอบด้วย การแนะนำโรงเรียน โครงสร้างการบริหารโรงเรียน โครงสร้างหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติตนของนักเรียน การวัดและประเมินผลการเรียน บทบาทของผู้ปกครองและการมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน สอดคล้องกับ Click & Click (1990, pp. 323-324) ได้กล่าวว่า การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองอาจเป็นการสังเกตชั้นเรียน

การอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้ปกครอง การฝึกอบรม และการเผยแพร่ความรู้ด้วยเอกสาร แต่ละวิธีการต่างมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้ปกครองได้รับความรู้เกี่ยวกับนักเรียน สรุปได้ว่า วิธีการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองนั้นมีหลากหลายวิธีและแตกต่างกัน สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 รูปแบบใหญ่ๆ คือ การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองทางตรงผ่านทางกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น การประชุม การฝึกอบรม

4. ผลการทดลองใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนา

4.1 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน ภายหลังจากประชุมผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองนักเรียน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการสนับสนุนการศึกษา ด้านบทบาทการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างประสบการณ์ที่โรงเรียน และด้านบทบาทการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการให้ความรู้ผู้ปกครองนักเรียนจะช่วยให้ผู้ปกครองนักเรียน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับนักเรียน และวิธีการอบรมเลี้ยงดู แนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของนักเรียน ตลอดจนการดำเนินชีวิตครอบครัว ในวิถีทางที่ถูกต้องและเหมาะสม กิจกรรมการให้ความรู้ของผู้ปกครองนักเรียนเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้าร่วมตามความสมัครใจ ดังนั้นเนื้อหาความรู้ที่จะจัดจะต้องมีลักษณะพิเศษต่างจากกิจกรรมอื่นๆ กิจกรรมการให้ความรู้ของผู้ปกครองนักเรียน จึงจะเป็นวิธีหนึ่งที่สถานศึกษาจะสามารถช่วยให้ผู้ปกครองนักเรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน วิธีการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการนักเรียน ตลอดจนเข้าใจบทบาทหน้าที่ และเห็นถึงความสำคัญของบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อนักเรียน

4.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการมีส่วนร่วม คือ กระบวนการที่บุคคลดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่มีความร่วมมือกันภายในองค์กร หรือหน่วยงาน โดยมีส่วนร่วมในการ

กำหนดภารกิจเป้าหมาย มีส่วนเกี่ยวข้องในการแสดงออก ความรู้สึกนึกคิด การศึกษา ปัญหา การวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผล เป็นผู้กำหนดการตัดสินใจ คิดค้นปัญหา และการดำเนินงานในขั้นตอนต่างๆ ดังนั้น การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนในการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนให้เต็มศักยภาพร่วมกับครู เป็นการร่วมมือกัน ระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนในการวางแผนจัดกิจกรรม การเรียนรู้และพัฒนาให้นักเรียนเพื่อให้เกิดความสำเร็จ ร่วมกัน สอดคล้องกับอดิน รพีพัฒน์ (2547, หน้า 49) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วม ออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

- 1) การกำหนดปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทาง แก้ไข
- 2) การตัดสินใจเลือกแนวทาง วางแผนพัฒนาและ แก้ไขปัญหา
- 3) การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตาม แผน
- 4) การประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา ดังนั้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน คือ พ่อ แม่ และ ผู้ปกครองนักเรียนต้องเข้ามามีบทบาทในการร่วมมือกับ ทางโรงเรียนที่จะทำให้กิจกรรมของโรงเรียนประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะบทบาทของผู้ปกครองนักเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียน เช่น การมีส่วนร่วมในกิจกรรมให้ความรู้ผู้ปกครอง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการ เสริมสร้างประสบการณ์แก่นักเรียน ได้แก่ การมีส่วนร่วม ในการเสริมประสบการณ์ให้เด็กที่บ้าน การเสริม ประสบการณ์ให้เด็กที่โรงเรียน การมีส่วนร่วมในการ สนับสนุนสถานศึกษา การสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับผู้ปกครองนักเรียนสามารถเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองนักเรียน และโรงเรียนได้ เป็นอย่างดี โดยใช้กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ดังกล่าว ข้างต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาเรื่องยุทธศาสตร์การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนของโรงเรียนมัธยมสมบูรณไพณสะหว่น แขวงสะหว่นนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับดีมากแต่ยังมีบางด้านที่อยู่ในระดับดี ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนา ดังนี้

1.1 ด้านบทบาทการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ควรมีการส่งเสริม ให้ผู้ปกครองเข้าร่วมการปฐมนิเทศ ผู้ปกครองก่อนเปิดภาคเรียน การเข้าร่วมอบรมการเตรียมความพร้อมของนักเรียน และการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้มากขึ้น

1.2 ด้านบทบาทการมีส่วนร่วมในการสนับสนุน การศึกษา ควรมีการจัดกิจกรรมที่ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการบริจาคสิ่งของเครื่องใช้หรือทรัพย์สิน เพื่อใช้เป็นทุนในการพัฒนานักเรียนอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจัดตั้งคณะกรรมการโรงเรียนเข้ามาศึกษา ในแต่ละด้านเพื่อกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนา โรงเรียนต่อไป

2.2 ควรวิจัยเพื่อหารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ).
- _____. (2008). กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (ฉบับปรับปรุง). สะหวันนะเขต: โครงการสนับสนุนการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2008). แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูประบบการศึกษาแห่งชาติ ค.ศ. 2006-2015. สะหวันนะเขต: โรงพิมพ์สภาท สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.
- จิราภรณ์ ศรีคำ. (2548). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนสตรีวิทย ะดับประถมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพฯ: สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อดิน รพีพัฒน์. (2547). การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศูนย์การศึกษานโยบายสาธารณสุข.

วารสารวิชาการ
หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร